

Välttämättömien potilastietojen säilyttäminen on edellytys potilasturvallisuudelle

Teksti: Jasmina Heinonen
ylitarkastaja, Tietosuojavaltuutetun toimisto

Lainsäädäntömme perustuu ajatukselle, että tarpeelliset potilastiedot mahdollistavat oikea-aikaisen hoidon, lisäävät potilasturvallisuutta sekä edistävät potilaan oikeuksien toteutumista. Terveystieteiden ammattihenkilöllä on siksi laissa säädetty velvollisuus merkitä potilasasiakirjoihin tarpeelliset tiedot potilaan hoidon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan turvaamiseksi.

Potilastietojen lakisääteiset säilytysajat ovat pitkiä. Esimerkiksi potilaan perustiedot ja keskeiset hoitotiedot on säilytettävä 12 vuotta potilaan kuolemasta, tai jos siitä ei ole tietoa, 120 vuotta potilaan syntymästä. Potilasasiakirjat tulee laatia ja säilyttää niin, että asiakirjoihin sisältyvien tietojen eheys ja käytettävyys voidaan turvata niiden säilytysaikana. Säilyttämistä koskevat vaatimukset edellyttävät tietoturvallisuuden toteutumista kaikissa potilaan tietojen käsittelyn vaiheissa.

Laissa säädetty velvollisuus säilyttää potilastietoja sulkee pois mahdollisuuden poistaa kaikki potilastiedot. Myöskään yksittäistä, tiettyä palvelutapahtumaa koskevaa merkintää ei voida poistaa kokonaan. Virheelliset ja tarpeettomat tiedot sen sijaan on poistettava ja puutteelliset tiedot on täydennettävä. Potilastietojen virheellisyyttä, puutteellisuutta ja tarpeettomuutta arvioidaan suhteessa potilastietojen käyttötarkoitukseen, joka on potilaan hoidon järjestäminen, suunnittelu, toteuttaminen ja seuranta.

Terveystieteiden henkilöstöllä on keskeinen rooli potilastietojen lainmukaisessa käsittelyssä ja potilasturvallisuuden varmistamisessa. Henkilöstön kouluttaminen ja ohjeistaminen on tässä avainasemassa. Esimerkiksi asianmukainen lääkehoito edellyttää täsmällisiä ja oikeita lääketietoja.

Potilaalla on oikeus tutustua tietoihinsa

Virheettömät ja täsmälliset potilastiedot edistävät potilasturvallisuuden lisäksi potilaan muitakin oikeuksia. Yleisessä tietosuojasetuksessa säädetään yksilön oikeudesta saada tutustua tietoihinsa. Tämä oikeus mahdollistaa muun muassa sen, että potilas voi valvoa omien henkilötietojensa käsittelyn lainmukaisuutta. Potilas voi tarvita potilastietojaan myös oikeudellisia prosessejaan varten, kuten kanteluiden sekä vakuutus- ja etuusasioiden käsittelyyn. Potilaan oikeus tutustua tietoihinsa on myös edellytys terveystieteiden ammattihenkilön toiminnan ja hoidon asianmukaisuuden valvonalle.

Rekisteröidyn tietosuojaoikeuksien toteuttamisen tavoista ja määräajoista on säännelty tietosuojasetuksessa. Rekisterinpitäjän on tehtävä tietosuojaoikeuksien käyttäminen helpoksi. Tietosuojavaltuutettu on esimerkiksi linjannut, että erillisen lomakkeen tulostamisen, täyttämisen ja allekirjoittamisen vaatiminen henkilön tunnistamista varten vaikeuttaa tarpeettomasti oikeuksien käyttämistä. Jotta tietosuojaoikeuksien käyttäminen olisi potilaalle helppoa, rekisterinpitäjän on panostettava potilaiden läpinäkyvään informointiin sekä tiedon täsmälliseen kirjaamiseen. Potilastietojen on oltava helposti ymmärrettävässä muodossa. Rekisterinpitäjä voi ottaa myös käyttöön sähköisiä itsepalvelutyökaluja. ○

Tietosuojavaltuutetun toimisto valvoo tietosuoja koskevan lainsäädännön noudattamista ja ihmisten tietosuojaoikeuksien toteutumista.

www.tietosuoja.fi